

Splošna anestezija vašega otroka

Brošura ponuja informacije o tem, kaj lahko pričakujete, ko je vaš otrok sprejet v bolnišnico, da bi ga operirali v splošni anesteziji. Pripravljena je bila v skupnem sodelovanju anestezirov, predstavnikov bolnikov in staršev ter skrbnikov.

Vsebina

Ta brošura pojasnjuje:

- splošne informacije o anesteziji in ekipi, ki skrbi za vašega otroka,
- kako vašega otroka pripraviti na operacijo,
- kje najti vire informacij za otroke in mlade,
- kaj se zgodi pred operacijo,
- kaj se zgodi na dan operacije,
- kaj se zgodi po operaciji,
- tveganja in skupno odločanje.

O anesteziji

Splošna anestezija zagotavlja, da vaš otrok med operacijo ali posegom ni pri zavesti in ne čuti bolečin.

Anestetiki so zdravila, ki se uporabljajo za uvedbo in vzdrževanje anestezije.

- Dovajanje nekaterih anestetikov se začne z vbrizganjem zdravila v veno s pomočjo plastične cevke, imenovane kanila.
- Dovajanje drugih anestetikov se začne z vdihavanjem plina skozi masko čez usta in nos. Kanila bo običajno vstavljena, ko vaš otrok spi.
- Delovanje anestetika lahko vzdržujete tako, da nadaljujete z vdihavanjem plina ali dovajanjem anestetika skozi kanilo ali s kombinacijo obojega.

Anestezisti so zdravniki specialisti, ki dajo otroku anestetik in skrbijo za njegovo zdravje med operacijo in okrevanjem. Vašemu otroku bodo skrbno lajšali bolečine tudi po operaciji.

Ambulantna predoperacijska ocena/telefonsko presejanje

Morda vas bo dan pred operacijo poklicala medicinska sestra, da bi pridobila dodatne podatke o otrokovem zdravju in jemanju zdravil. Tak klic ji omogoča, da dan pred operacijo zagotovi dodatne teste ali opremo, če so potrebni.

Številne bolnišnice bodo otroka povabile na ambulantno predoperacijsko oceno, še posebej otroke z dolgotrajnimi boleznimi ali tiste, ki jih čaka zahtevnejša operacija. Tam bodo povprašali po zdravju otroka, zdravilih in alergijah. Vzeli bodo bris kože (kožo nežno podrgnejo z mehko bombažno paličico), da bi pred operacijo preverili, ali ima otrok kakšna vnetja, in opravili vse potrebne preiskave krvi.

Morda boste spoznali anesteziista, s katerim se boste lahko pogovorili o različnih možnostih pri anesteziji in posameznih tveganjih. Anestezist ali anestezijska medicinska sestra vas bosta običajno vprašala o preteklih izkušnjah vašega otroka z anestetiki ali injekcijami, na primer o cepljenjih. Pogosto obstajajo zdravstveni razlogi, zakaj je lahko ena vrsta anestetika boljša od druge. Z vami se bodo pogovorili, kakšen začetek anestezije priporočajo in razloge, zakaj.

Po pogovoru z vami se bodo odločili za načrt. Včasih je treba načrt spremeniti, odvisno od reakcije in odziva vašega otroka na dan operacije.

Na dan operacije ali prej boste lahko ekipo za anestezijo povprašali o čemer koli.

Kako svojega otroka pripraviti na anestezijo

Da bi otroka pripravili na prihod v bolnišnico, lahko storite več stvari. Če vaš otrok ni več tako majhen, morate poskusiti in mu razložiti:

- da odhaja v bolnišnico,
- da ga čaka operacija ali preiskava,
- nekaj osnovnih informacij o tem, kaj se bo z njim dogajalo, ko bo v bolnišnici.

Najboljši čas za posredovanje teh informacij se od otroka do otroka razlikuje. Pri predšolskih otrocih je verjetno dovolj zgodaj dan prej. Starejši otroci lahko potrebujejo več časa.

Na naši spletni strani so tudi brošure za otroke različnih starosti, ki so na voljo v različnih jezikih, kliknite sem: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages. Več informacij je na voljo tudi na spletni strani Kraljeve akademije za anesteziologijo in Združenje pediatričnih anesteziologov Velike Britanije in Irske (Royal College of Anaesthetists and Association of Paediatric Anaesthetists of Great Britain and Ireland): www.apagbi.org.uk/children-and-young-people

Nekatere bolnišnice vam in vašemu otroku omogočajo ogled oddelka otroške kirurgije ali sobe za anestezijo dan pred operacijo. To je dober način, ki pripomore k pripravi otroka in zmanjšanju tesnobe. Nekatere bolnišnice ponujajo virtualne ogleda prek aplikacij in videoposnetkov.

Številne bolnišnice izvajajo terapijo, pri kateri otroku razlagajo in spodbujajo pogovor z njim skozi igro.

Nekaj predlogov, kaj dejati svojemu otroku

- Pojasnite, da bo operacija ali test vašemu otroku pomagal izboljšati ali izboljšati obstoječe zdravstveno stanje.
- Spodbujajte ga, da govori o operaciji in postavlja vprašanja. K temu lahko pripomorejo knjige, igre in zgodbe.
- Otroku pojasnite časovni potek. Kdaj bo imel operacijo ali preiskavo? Kako dolgo bo ostal v bolnišnici (če vam je to že znano)?
- Če bo vaš otrok v bolnišnici prespal, mu povejte, da boste z njim ostali tudi vi. Če niste prepričani, ali je to mogoče, lahko za informacijo pokličete bolnišnico.

Kaj prinesiti v bolnišnico

Vaša medicinska sestra vam lahko svetuje, kaj morate vzeti s seboj v bolnišnico, vendar imejte s seboj:

- vsa običajna zdravila v originalni embalaži, ki jih vaš otrok običajno jemlje,
- pižamo, copate, dodatna oblačila, dodatno spodnje perilo ali plenice,
- zobno ščetko, zobno pasto, krtačo za lase in toaletni pribor,
- najljubšega plišastega medvedka ali igračo,
- knjigo ali risalni blok.
- mobilnih telefonov in elektronskih naprav, vendar s polnilnikom in slušalkami.

Otroci se pogosto z veseljem odločajo, kaj bodo spakirali, vendar je najbolje, da ne vključite preveč igrač, saj pogosto za igrače in dejavnosti poskrbi bolnišnica.

Se otrok tik pred operacijo slabo počuti?

Če vaš otrok dva tedna pred operacijo pogosto kašlja ali je prehlajen ali pa ima nekaj dni pred operacijo drisko ali bruha, morate poklicati bolnišnico. Morda bo treba operacijo preložiti, dokler se stanje vašega otroka ne bo izboljšalo.

Kašelj in prehlad lahko še zlasti pri mlajših otrocih povečata tveganje za težave pri dihanju v anesteziji. Pri otrocih se lahko poveča tveganje za okužbo spodnjih dihal. Pomembno je torej, da bolnišničnemu osebju sporočite, da se vaš otrok ne počuti dobro.

Osebe v bolnišnici tudi obvestite, če je bil vaš otrok pred kratkim v stiku z noricami, ošpicami ali drugimi okužbami.

Če so otroci pred kratkim cepljeni, to običajno ne povzroča težav pri anesteziji, razen če dobijo visoko vročino tik preden naj bi bili operirani. V takem primeru je operacijo včasih bolje predstaviti na poznejši termin. To se ne dogaja pogosto, zato staršem svetujemo, da nadaljujejo z načrtovanim cepljenjem, in ga ne prestavljajo zaradi načrtovane operacije.

Tveganja in skupno odločanje

Resne težave so ob uporabi sodobnih anestetikov neobičajne. Večina otrok se odzove hitro in se kmalu po operaciji in anesteziji vrnejo v normalno stanje. Številni otroci se počutijo slabo ali pa jih boli grlo. Te reakcije običajno trajajo le kratek čas. Na voljo so zdravila proti bruhanju in slabosti, ki se pogosto tudi uporabljajo.

Več informacij o **pogostih dogodkih in tveganjih pri anesteziji** za otroke in mladostnike, ki prejmejo splošno anestezijo, lahko najdete na naši spletni strani, ki je na voljo v različnih jezikih tukaj: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Skupno odločanje

Skupno odločanje zagotavlja podporo posameznikom pri sprejemanju odločitev, ki so zanje prave. To je proces sodelovanja, skozi katerega klinik podpira pacienta pri odločitvi o njegovem zdravljenju.

Pogovor združuje:

- zdravnikovo strokovno znanje, kot so možnosti zdravljenja, dejstva, tveganja in koristi,
- to, kar pacient najboljše pozna: svoje želje, osebne okoliščine, cilje, vrednote in prepričanja.

Preberite več na: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

Tukaj je nekaj orodij, s katerimi lahko kar najboljše izkoristite svoje pogovore z anesteziologom ali osebjem za predoperacijsko oceno:

Okvir Choosing Wisely UK BRAN

Uporabite ga lahko kot opomnik za vprašanja o zdravljenju.

https://bit.ly/CWUK_letak

NHS postavi tri vprašanja

Morda boste morali sprejeti odločitve glede svojega zdravstvenega varstva.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

Center za oboperacijsko nego (CPOC)

CPOC je ustvaril animacijo, ki pojasnjuje skupno odločanje.

www.cpoc.org.uk/shared-decision-making

Na dan otrokove operacije

Bolnišnica vam mora zagotoviti jasna navodila o tem, kdaj mora otrok prenehati jesti in piti. Pomembno je, da vi in otrok ta navodila natančno upoštevate.

Če ima otrok med anestezijo v želodcu hrano ali tekočino, mu ta lahko iz požiralnika zaide v žrelo in navzdol v pljuča. Če je vaš otrok jedel hrano po določeni uri, bo operacija prestavljena ali preložena na naslednji dan.

Otrokom je precej bolj udobno, če jim ni treba čakati brez hrane in pijače dlje, kot je potrebno. Nekatere bolnišnice otrokom dovolijo ali jih spodbujajo, da ob prihodu nekaj popijejo.

Spodaj so običajno dogovorjeni časi, ko lahko otroku daste nekaj za jesti ali piti pred operacijo, ki ni nujna, vendar upoštevajte navodila bolnišnice, ki so lahko drugačna.

- Otroci lahko zaužijejo lahek obrok in/ali kozarec mleka šest ur pred operacijo. Pozneje ne smejo jesti ničesar, tudi sladkarij, in ne smejo žvečiti žvečilnih gumijev.
- Dojeni otroci lahko pijejo materino mleko do štiri ure pred operacijo.
- Dojenčki, ki se hranijo po steklenički, lahko pijejo formulo do šest ur pred operacijo (za zelo majhne ali nedonošene dojenčke preverite v bolnišnici, ali imajo morda drugačna navodila).
- Otroci naj pijejo vodo ali zelo razredčeno kašo do ene ure pred operacijo. To jim bo pomagalo, da bodo ostali dobro hidrirani in jim bo udobno.

Vaš otrok mora na dan operacije vzeti vsa zdravila.

Ob prihodu v bolnišnico bodo vašega otroka stehali in izmerili (razen če niso tega storili že pri prejšnjem pregledu). Medicinska sestra bo izmerila temperaturo, pulz in število vdihov ter raven kisika in krvni tlak.

Pri deklicah, starejših od 12 let, je običajna praksa, da se opravi test nosečnosti z odvzemom urina. Več o tem preberite tukaj:

<https://bit.ly/NHS-Leaflet>

Medicinska sestra vas bo povprašala o zdravilih, ki jih otrok jemlje, in alergijah ter na otrokovo zapestje ali gleženj namestila dva identifikacijska trakova. V nekaterih bolnišnicah bodo z dodatnim trakom ali trakom druge barve označili, če ima otrok kakšno alergijo.

Anestezist vas bo obiskal pred posegom, da bi se z vami pogovoril o anesteziji vašega otroka.

Seznani se mora s splošnim zdravjem vašega otroka, še posebej naslednjim:

- prejšnjimi izkušnjami z anestezijo
- vsemi zdravili, ki jih vaš otrok prejema
- morebitnimi alergijami pri otroku
- ali je otrok pred kratkim kašljal, bil prehlajen ali imel drisko in bruhal.

Če so imeli otrok ali družinski člani prej težave z anestezijo, je zelo pomembno, da to poveste anesteziistu in zagotovite vse informacije, ki jih imate vi ali vaš sorodnik.

To je primeren trenutek, da se z anesteziatom pogovorite o vseh pomislekih, ki jih imate vi ali vaš otrok. Koristilo vam bo, če si pripravite seznam vprašanj, ki jih želite postaviti.

Glede na vrsto operacije vašega otroka bo morda anesteziist, medtem ko bo vaš otrok spal, njegovo živčevje omrtvičil z injekcijo z lokalnim anestetikom, da bi mu olajšal bolečine pozneje.

Pri tem bodo mogoče uporabili dodatne infuzije ali kanile. Pojasnili vam bodo, zakaj to počnejo, in vam razložili, da je ta oprema namenjena temu, da bo otrok med spanjem varen in da mu bo udobno, ko se bo zbudil.

Odlog operacije ali preiskave

Včasih anesteziist pri obravnavi vašega otroka ugotovi kaj takega, zaradi česar bi bilo tisti dan poseg varneje odložiti. V takem primeru vam bodo svetovali, ali in kdaj pričakujejo, da bo varno nadaljevati s posegom.

Premedikacija (premed.)

To je poimenovanje za vsa zdravila, ki jih otrok prejme pred anestetikom.

Anesteziist se lahko pogovori o doziranju sedativa, ki bi pomagal vašemu otroku, da se sprosti. Sedativi se ne dajejo rutinsko, saj lahko povzročijo preveliko zaspanost otroka po operaciji. Kot premedikacija se lahko dajo tudi protibolečinska zdravila, lahko pa anesteziist predlaga dodatno zdravljenje za stanja, kot je npr. astma.

Večina premedikacije se daje peroralno v obliki tekočih zdravil, vendar nekatere bolnišnice uporabljajo druge metode.

Krema z lokalnim anestetikom

Skoraj vsi otroci bodo po hrbtne strani dlani namazani s kremo za omrtvičenje, ki bo pokrita s prosojno oblogo. Gre za kremo z lokalnim anestetikom, ki začne delovati v 30–60 minutah.

Ta krema zmanjšuje občutek, ki nastane ob vstavljanju kanile v otrokovo dlan ali roko.

Če kreme ni mogoče uporabiti, se za omrtvičenje območja uporablja hladen sprej.

Odhod v operacijsko dvorano

Večina bolnišnic otrokom zagotovi pisane halje, ki jih nosijo ob odhodu v operacijsko dvorano. Vaš otrok lahko nosi tudi svoja oblačila ali pižamo. Po potrebi lahko nosi pleničko ali prekrivne hlače. Vaša medicinska sestra vam bo svetovala, kakšno spodnje perilo naj nosi.

Vaš otrok lahko do sobe za anestezijo hodi ali pa se pelje v bolniški postelji, na invalidskem vozičku ali na bolnišničnem vozičku, lahko pa se ga tja tudi odnese. Nekatere enote ponujajo več zabavnih načinov prevoza. V nekaterih bolnišnicah lahko ponudijo tudi vožnjo v električnem avtomobilu.

V sobi za anestezijo

Medicinska sestra ali izvajalec zdravstvene nege, kot je specialist za igro iz oddelka, bo vas in vašega otroka spremljal v sobo za anestezijo. Vaš otrok bo lahko s seboj vzel igračko ali dudo. Mobilni telefoni in tablice so lahko še posebej uporabni za odvrčanje pozornosti otroka z igrami in priljubljenimi filmi.

Če želite, boste lahko ostali s svojim otrokom, da ga potolažite, ko mu bodo dali anestetik. Le v zelo redkih primerih to ni mogoče.

Če ste tudi vi sami zelo tesnobni, vam ni treba pospremiti vašega otroka v sobo za anestezijo. Namesto vas ga lahko pospremi drug odrasli član družine ali oddelčna sestra. Nekateri negovalci težko gledajo svojega otroka pod anestezijo – bodite pripravljeni, da boste tudi sami nekoliko čustveni, če ostanete s svojim otrokom.

Anestetik se lahko začne dovajati, ko otrok leži v vozičku. Manjšega otroka lahko anesteziramo, ko sedi v vašem naročju. Osebe ga bo dvignilo na voziček, mogoče tudi z vašo pomočjo.

Če se za dovajanje anestetika uporabi kanila, bo vaš otrok običajno zelo hitro začutil učinek anestezije in postal mehek. Včasih se to čuti kot hladen in dražeč občutek v roki. Anestezist bo v tem primeru uporabil masko, da bi nadaljeval z dovajanjem anestetika in zagotavljal dovolj kisika, da bo varno za vašega otroka.

Če se anestetik sprva dovaja s plinom, anestezist največkrat uporablja masko za dovajanje plina ali pa dovaja plin skozi dlani, oblikovane v skodelico, nežno postavljene prek nosu in ust vašega otroka. Anestezijski plini imajo vonj po flomastrih.

Ko bo vaš otrok anesteziran, bo anestezist vstavil kanilo, da bodo lahko dovajali protibolečinska zdravila in anestetike, ki so potrebni.

Običajno traja nekaj časa (od nekaj sekund do nekaj minut), da anestetik začne delovati. Običajno je, da je otrok v tem času nemiren ali da diha drugače.

Kaj pride potem?

Takoj ko vaš otrok zaspi, vas bo član osebja pospremil iz operacijske dvorane, da bo lahko ekipa za anestezijo poskrbela za vašega otroka.

Z otrokom ne boste mogli iti v operacijsko dvorano, vendar bo anestezist ostal ob vašem otroku ves čas postopka in bo pozorno nadzoroval krvni tlak, pulz, dihanje in raven kisika v krvi vašega otroka, da bo ta anesteziran varno in popolnoma.

Zdaj je pravi čas, da greste in kaj pojedete ali popijete, vendar povejte osebju, da odhajate in jim pustite svojo mobilno telefonsko številko, da vas lahko pokličejo.

Po operaciji

V sobi za okrevanje

Večina otrok se zbudi v sobi za okrevanje. Čez kanilo bo imel otrok povoj, da bo kanila varna in je ne bo videl, ko se bo zbudil.

Za vsakega otroka skrbi specializirana medicinska sestra ali drug usposobljeni izvajalec, ki bo poskrbel, da bo vašemu otroku udobno. Po potrebi mu bodo dali dodatna zdravila za lajšanje bolečine in proti slabosti. Ko se bo zbudil in se bo počutil udobno, vas bodo poklicali, da se pridružite otroku. Anestezist je v bližini in vam lahko pomaga, če potrebujete pomoč.

Stiska ob zbujanju

Nekateri otroci kažejo znake zmedenosti ali stiske, ko se zbudijo. To se pogosteje zgodi pri mlajših otrocih.

Nekateri otroci lahko postanejo zelo vznemirjeni, zlasti mlajši. Lahko se jokajo ali valjajo naokrog ali mahajo z rokami in nogami. To vedenje lahko traja okoli 30 minut, občasno tudi dlje. Osebje v sobi za okrevanje je usposobljeno za ravnanje z otroki ob takem času. Premislili bodo o tem, ali mu bo pomagalo več zdravil za lajšanje bolečin. Svetovali vam bodo, kako najbolje potolažiti vašega otroka.

Če se otrok zbudi v stiski, so starši seveda zaskrbljeni. Dobro je, če anestezistu poveste, da je vaš otrok tako stisko izkusil v preteklosti, da se lahko z vami pogovori o tem, kako se ji je v prihodnje mogoče izogniti.

Lajšanje bolečin

Zdravila za lajšanje bolečine in včasih injekcije lokalnega anestetika se dajejo med anestezijo, da bi zagotovili, da je otroku, ko se zbudi, kar najbolj udobno. Način lajšanja bolečine bo odvisen od posega.

Anestezist, kirurg ali osebje na oddelku se bodo z vami pogovorili o najboljšem načinu lajšanja bolečine za vašega otroka.

Odhod domov

Pogosto se otrok lahko vrne domov že na dan operacije ali posega, če sta kirurg ali anestezist prepričana, da je to varno in če vaš otrok dobro okreva.

Svetovali vam bodo, kako lahko dajete zdravila za lajšanje bolečin doma. Prav tako bi bilo koristno narediti zalogo pediatričnega paracetamola in ibuprofena, da bosta na voljo, ko bo vaš otrok okrevail doma. Zelo natančno upoštevajte nasvete, ki ste jih dobili glede lajšanja bolečin pri vašem otroku.

Nekaterim otrokom je slabo ali jim bo slabo na poti domov. Dobro je, če ste na to pripravljeni!

Če otroka odpeljete domov na dan operacije, boste prejeli kontaktno številko, ki jo lahko pokličete, če ste zaskrbljeni glede oskrbe otroka doma.

Vprašanja, ki bi jih morda želeli vprašati

Če imate vprašanja glede anesthetika svojega otroka, si jih zabeležite (lahko uporabite spodnje primere in dodate svoje). Če želite pred dnevom operacije govoriti z anesteziologom/-injo, se obrnite na ekipo za predoperativno oceno, ki bo morda lahko poskrbela, da se boste po telefonu pogovorili z anesteziologom/-injo ali se z njim/njo srečali v ambulantni.

1 Ali obstaja za mojega otroka kakšno posebno tveganje?

2 Kdaj naj se z otrokom začnem pogovarjati o anesteziji?

3 Kako lahko obvladam otrokovo anksioznost?

4 Kdaj se bo moj otrok lahko vrnil v šolo?

5 ...

6 ...

7 ...

Izjava o omejitvi odgovornosti

Trudimo se, da bi bili podatki v tej zloženki točni in aktualni, vendar tega ne zagotavljamo. Ne pričakujemo, da bodo te splošne informacije odgovorile na vsa vprašanja, ki bi jih lahko imeli, ali da bi obravnavali vsa področja, ki bi se vam zdela pomembna. O izbiri ali morebitnih težavah, se posvetujte s svojim zdravniškim osebjem, pri tem pa naj vam ta navodila služijo kot vodilo. Zloženska se ne sme obravnavati kot zdravniški nasvet. Ne sme se uporabljati za komercialne ali poslovne namene. Za celotno izjavo o omejitvi odgovornosti kliknite tukaj (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/slovenian).

Vse prevode je zagotovila prevajalska skupnost Translators without Borders (Prevajalci brez meja). Kakovost teh prevodov je preverjena, kljub temu pa obstaja nevarnost netočnosti in napačne interpretacije nekaterih informacij.

Zaupajte nam svoje mnenje

Če imate kakršne koli pripombe, jih pošljite na naslov: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG

020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

Sedma izdaja, oktober 2023

Ta brošura bo pregledana v treh letih od datuma objave.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

Ta brošura se lahko kopira za pripravo informacijskega gradiva za paciente. Pri tem navedite ta izvirnik. Če želite del te brošure uporabiti v drugi publikaciji, morate to ustrezno navesti in odstraniti logotipe, blagovne znamke in slike. Za več informacij se obrnite na nas.